

Nr 226.

Av herr **Norman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av medicinalstyrelsen.

I Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående omorganisation av medicinalstyrelsen — nr 67/47 — har å s. 113 och 114 anförts bland annat, att enligt utredningens förslag skulle kameralbyrån befrias från den juridiskt-administrativa konsultations- och granskningskyldighet beträffande andra byråers ärenden, som för närvarande åligger den, ävensom från handläggning av lag- och författningsärenden, vilka icke äro av kameral natur. Detta beräknas medföra en mycket väsentlig lättnad i byråns nuvarande arbetsbörda. Å andra sidan skulle kameralbyrån tillföras vissa ärendesgrupper, som nu handläggas på respektive fackbyråer, nämligen ärenden angående de styrelsen underställda laboratoriernas samt vanförestalternas och kustsanatoriernas ekonomiska förvaltning ävensom rörande apotekens ekonomiska förhållanden.

I en inom medicinalstyrelsen utarbetad, till utredningen överlämnad memoria har framhållits angelägenheten av att ökade organisatoriska möjligheter skapas för styrelsen att följa och övervaka vanförestalternas och kustsanatoriernas ekonomiska förvaltning samt utöva rådgivning i anslutning därtill. Det betonades att statens bidrag till dessa anstalter under årens lopp ständigt stegrats och för närvarande uppginge till betydande summor (cirka 8 000 000 kronor) samt att staten tills vidare åtagit sig ansvaret i sista hand för bestridande av dessa anstalters utgifter. Enligt styrelsens förmenande erfordrades inom styrelsen en kvalificerad kraft, förslagsvis i byrådirektörs tjänsteställning, som kunde ägna huvudparten av sin arbetstid åt hithörande angelägenheter, innefattande bland annat fastställande av inkomst- och utgiftsstatser för anstaltens verksamhet, kontroll av bidragsmedlens användning samt i samband därmed stående konsultation. Medicinalstyrelseutredningen vore för sin del icke beredd att för ifrågavarande ändamål förorda en sådan befattning men fann å andra sidan nödvändigt att här berörda uppgifter beaktades vid utformningen av kameralbyråns personalorganisation. Föredraganden har i avseende å nämnda personalorganisation framhållit (s. 122), att tillsynen beträffande vanförestalternas och kustsanatoriernas ekonomiska förvaltning, löne- och pensionsärenden samt remisser och ekonomiska utredningar torde komma att kräva en avsevärd tid. Till byråns förfogande borde därför stå underordnad personal, som kunde biträda vid handläggningen av nu berörda ärenden. För detta ändamål torde böra avses en förste revisor i lönegrad Eo

24, vilken skulle ersätta den nuvarande byrådirektören, ävensom en juridiskt utbildad amanuens. I anslagsberäkningarna har sedan bland tjänstemän i ordinarie stat uppförts en förste revisor i A 24.

De nuvarande vanförestalterna — till antalet fyra — äro belägna i Stockholm, Göteborg, Hälsingborg och Härnösand samt bestå av klinik, poliklinik, yrkesskolor, skolhem och ett fall även av asylhem. Hårtill kommer även det i Stockholm belägna Eugeniahemmet. Dessa vanförestalter anses, trots deras betydande medelsförbrukning, vara för små för att tillgodose landets behov av ortopedisk specialistvård. Möjligt är att den av Kungl. Maj:t tillsatta ortopedvårdskommittén kan komma att föreslå anordnande av ortopediska avdelningar vid lasarett inom vissa landstingsområden respektive städer utanför landsting. Om så sker torde detta likväl icke minska omfattningen av verksamheten vid vanförestalterna — dessa bliva säkerligen alltjämt erforderliga för vissa vårdformer, vilka icke lämpligen kunna meddelas annat än å centrala »rikssjukvårdsanstalter» med deras speciella utrustning.

Vid samtliga fyra vanförestalter planeras nu avsevärda utbyggnader.

Kustsanatorierna — anstalter för kirurgisk tuberkulos — äro för närvarande tre, nämligen kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra, Apelvikens kustsanatorium i Varberg och Styrsö kustsanatorium å Styrsö, vartill kommer Solhems sjukhus i Borås.

Såväl vanförestalterna som kustsanatorierna ävensom Eugeniahemmet erhålla för sin verksamhet statsbidrag, vilka dock icke visat sig tillräckliga, varför samtliga dessa sjukvårdsinrättningar dessutom erhålla fyllnadsbidrag till täckande av uppkomna driftunderskott.

I kungl. brev den 7 maj 1943 förklaras, att för användning av anslaget till ifrågavarande anstalter skola utöver de i kungl. brevet till medicinalstyrelsen den 23 april 1937 meddelade bestämmelser bland annat följande särskilda föreskrifter äga tillämpning.

Såsom villkor för åtnjutande av fyllnadsbidrag till täckande av uppkommet driftunderskott skall i fråga om bidrag för år 1943 och efterföljande år gälla, att vanförestalternas respektive kustsanatoriernas inkomst- och utgiftsstat för bidragsåret skall vara godkänd av medicinalstyrelsen.

En av Kungl. Maj:t utsedd revisor skall på anstalternas bekostnad äga deltaga i granskningen av anstalternas räkenskaper och vederbörande styrelses förvaltning.

I och med att staten övertagit det ekonomiska ansvaret för dessa anstalter, måste det anses vara av betydelse, att verksamheten vid anstalterna omläggas i överensstämmelse med de principer, vilka eljest följas inom statsförvaltningen.

För att en ekonomisk förvaltning skulle kunna genomföras vid vanförestalterna och kustsanatorierna, vilken skulle tillgodose såväl statens som anstalternas berättigade intressen, synes det erforderligt, att ett särskilt organ inrättas, som har god insikt i statsförvaltningen samt i sjukvårdsorganisation

i allmänhet och på samma gång intim kännedom om anstalterna och deras problem. För sinnessjukhusens del finnes för den ekonomiska förvaltningen en särskild byrådirektörstjänst på medicinalstyrelsens kameralbyrå, och det synes lämpligt att en motsvarande tjänst inrättades för vanföreärendena. Med hänsyn till de betydande krav som måste ställas på innehavaren av en sådan befattning samt till det stora ekonomiska ansvar som bör åvila denne och till den ställning som självständigt föredragande, vilken denne bör erhålla, synas fullgoda skäl finnas för att befattningen placeras i lönegrad 28.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte vid behandlingen av proposition nr 67/47 föreslå inrättandet å medicinalstyrelsen av en befattning i lönegrad A 28 med benämning byrådirektör för kontroll av vanföreanstalternas och kustsanatoriernas ekonomiska förvaltning.

Stockholm den 3 mars 1947.

David Norman.

F. Thun.

Walter Aman.